

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูง แต่กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตและประพฤติมิชอบแต่เดิมนั้นล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดตั้งหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีต โดยเริ่มจากการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542¹ เพื่อให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือข้าราชการการเมืองอื่น รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่ได้เป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือร้ายแรงผิดปกติ เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาหรือร้องขอให้ทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณี ส่วนในด้านกรดำเนินคดีนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นศาลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเที่ยงธรรมมากกว่าเดิม จึงได้มีการจัดตั้งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นในศาลฎีกาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าว มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542² เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีของแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยมีผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา

¹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 (ตอนที่ 114ก), หน้า 1.

² พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542. (2557, 29 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 131 (ตอนพิเศษ 89ง), หน้า 1.

จำนวน 9 คน ที่ได้รับเลือกด้วยวิธีลงคะแนนลับจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลฎีกา เป็นรายคดีเป็นองค์คณะผู้พิพากษาและจะต้องออกนั่งพิจารณาคดีเช่นเดียวกับผู้พิพากษา ในศาลชั้นต้น การพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวน โดยต้องยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ผู้พิพากษาต้องทำหน้าที่ในการถามพยานเองเป็นหลัก แล้วจึงจะให้โจทก์จำเลยถามเพิ่มเติมต่อไป คำสั่งและคำพิพากษาให้เปิดเผยและเป็นที่สุด³ เว้นแต่ ในกรณีที่ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อาจยื่นอุทธรณ์ ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยของ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนดโดยมีการออกระเบียบ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลง ไปในสาระสำคัญ พ.ศ. 2551⁴ ปัจจุบันการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. 2542 แล้ว ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2543⁵ เพื่อบัญญัติหลักเกณฑ์ออกมารองรับกระบวนการพิจารณา คดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในภายหลัง เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ายึดอำนาจการปกครอง ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557⁶ และ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 24/2557 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบ

³ ฐานันท์ วรรณโกวิท. (2554). ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตอนที่ 2. *ข่าวเนติ บัณฑิตยสภา*, 24(263), หน้า 6.

⁴ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ พ.ศ. 2551. (2551,27 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 (ตอนที่ 83ก), หน้า 9.

⁵ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2543. (2543,30 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 117 (ตอนที่ 63 ก), หน้า 23.

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557. (2557,22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 131 (ตอนที่ 55ก), หน้า 1.

รัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป เพื่อให้องค์กรอิสระและองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงประกาศให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป โดยในข้อ 5 กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2542 มีผลบังคับใช้ต่อไป⁷ ปัจจุบันได้มีการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ได้มีการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีผลการลงมติเห็นชอบ⁸ ในส่วนของบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะอยู่ในหมวดที่ 10 ศาล ในส่วนที่ 2 ศาลยุติธรรมและหมวดที่ 12 องค์กรอิสระ ส่วนที่ 4 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁹

แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่บัญญัติรับรองการดำเนินคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะดังกล่าว แต่การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังคงมีปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขตั้งแต่กระบวนการก่อนเริ่มต้นการพิจารณา โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มาตรา 25 วรรคสอง บัญญัติว่า “ในวันยื่นฟ้องให้โจทก์ส่งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน และศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร” และมาตรา 27 วรรคสาม บัญญัติว่า “ในวันพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาลและศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริงให้อ่านและอธิบายฟ้องให้ฟังและถามว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง...” ซึ่งจะเห็นได้ว่าในวันยื่นฟ้องโจทก์ไม่ต้องนำตัวจำเลยมาศาล แต่จะต้องนำตัวจำเลยมาศาลในวันพิจารณาคดีครั้งแรก จึงทำให้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่สามารถเริ่มต้นพิจารณาคดีได้หากไม่ได้ตัวจำเลยมาศาลในวันพิจารณาคดีครั้งแรก แม้จะยื่นฟ้องต่อศาลแล้วก็ตามและศาลต้องจำหน่ายคดีออกจากสารบบความส่วนในชั้นพิจารณาคดีอาญาของผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

⁷ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 24/2557 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป. (2557, 29 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 131 (ตอนพิเศษ 89ง), หน้า 1.

⁸ ข่าวไทยพีบีเอส. (2559). ผลประชามติ 7 สิงหาคม รับร่างรัฐธรรมนูญ-คำถามพ่วง. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://news.thaipbs.or.th/content/>. [2559, 10 สิงหาคม].

⁹ รัฐสภา. (2559). ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=429&filename=in. [2559, 10 สิงหาคม].

พ.ศ. 2542 มาตรา 5 บัญญัติว่า “ในการพิจารณาคดี ให้ศาลชี้รายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร” การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงเป็นระบบวิธีพิจารณาความในระบบไต่สวน อย่างไรก็ตาม การพิจารณาคดีอาญาทั่วไปในศาลยุติธรรมตั้งแต่ศาลชั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกา โดยหลักใช้ระบบวิธีพิจารณาความในระบบกล่าวหา ฉะนั้นระบบวิธีพิจารณาความในระบบไต่สวนจึงเป็นเรื่องใหม่ และทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาคดีเกิดความไม่เข้าใจในระบบวิธีพิจารณาความในระบบไต่สวน และนำระบบวิธีพิจารณาความในระบบกล่าวหา มาใช้ร่วมกับระบบวิธีพิจารณาความในระบบไต่สวน โดยขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ในชั้นกระบวนการภายหลังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาในกรณีศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย พบปัญหาเรื่องจำเลยหลบหนี ไม่มาฟังคำพิพากษา และปรากฏว่าเกือบทุกคดีไม่มีการจับกุมจำเลยมาลงโทษตามคำพิพากษาแต่อย่างใด

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในประเทศไทยเป็นภัยคุกคามทั้งต่อระบบการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและภาคประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีความผิดที่นักการเมืองและข้าราชการระดับสูงได้กระทำ ซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลยังมีข้อขัดข้องบางประการที่ควรได้รับการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตและรวดเร็วมากขึ้น โดยคำนึงถึงการให้หลักประกันขั้นต่ำเกี่ยวกับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงปัญหาของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

(1) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการก่อนเริ่มต้นพิจารณาคดีอาญาในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีไม่มีการนำตัวจำเลยมาศาลในวันยื่นฟ้องคดี

(2) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีการพิจารณาคดีที่ผู้พิพากษายังไม่ใช้บทบาทในระบบไต่สวนอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการภายหลังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษา ในกรณีไม่มีการจับจำเลยมารับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สังคมในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน และมีผลเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านประชาชนอย่างมาก กระบวนการตรวจสอบและ

การลงโทษตามกฎหมายจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เกิดความเข็ดหลาบ และเป็นตัวอย่างให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าทุจริตคอร์รัปชันอีก แต่ที่ผ่านมามีกระบวนการตรวจสอบโดยศาลนั้น กลับไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้ว่าจะมีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายหลายครั้งก็ตาม ด้วยเหตุนี้การศึกษาประเด็นปัญหาตั้งแต่กระบวนการก่อนเริ่มต้นพิจารณาคดีอาญาในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระบวนการพิจารณาคดีอาญาของผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกระบวนการภายหลังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาดังกล่าว จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาที่มา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. เพื่อศึกษาการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
4. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรครวมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จัดตั้งขึ้นเพื่อแทนที่การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระบบปกติ โดยนำแนวคิดในการจัดตั้งศาลพิเศษมาจากสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการนำระบบการพิจารณาความในระบบไต่สวนมาใช้เป็นหลักแทนการพิจารณาความในระบบกล่าวหาให้อำนาจศาลไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร โดยมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2543 และระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ พ.ศ. 2551 เป็น

กฎหมายเฉพาะ เพื่อรองรับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

อย่างไรก็ดี การดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังคงมีปัญหาตั้งแต่กระบวนการก่อนเริ่มต้นพิจารณาคดี กระบวนการพิจารณาคดี และกระบวนการภายหลังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแนวทางแก้ไขปัญหา คือ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายในกระบวนการก่อนเริ่มต้นพิจารณาคดี การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนให้แก่ผู้พิพากษา คู่ความ ทนายความและผู้เกี่ยวข้อง และสร้างกลไกในการบังคับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีขอบเขตของการศึกษาแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรก บุคคลที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น จะศึกษาเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับประเทศ โดยไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ส่วนที่สอง คดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมุ่งศึกษาเฉพาะคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น ไม่รวมถึงคดีประเภทอื่นภายในแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา ประเทศที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศไทย ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นกระบวนการพิจารณาคดีในศาล ไม่รวมถึงระบบการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระบบการถอดถอน (Impeachment) ที่เป็นกระบวนการทางการเมือง

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมคั่นคว้าจากหนังสือ ตำรา ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความเชิงวิชาการ คำพิพากษาของศาล เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยที่การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มประชากรจึงต้องมีประสบการณ์พอสมควร ศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงที่มา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทย และต่างประเทศ
3. เพื่อให้ทราบถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
4. เพื่อให้มีวิธีการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินคดีอาญาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง